

H. GÜRBÜZ SARI

**AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİNE
EK 1. PROTOKOLE GÖRE
MALVARLIĞI HAKLARININ
KORUNMASI**

İÇİNDEKİLER

GÜNCELLENMİŞ 2. BASKIYA ÖNSÖZ	ix
ÖNSÖZ	xi
İÇİNDEKİLER	xiii
KISALTMALAR	xvii
GİRİŞ	1

Birinci Bölüm AİHSEP’NİN 1. MADDESİNİN UYGULANMA ALANI

A. KORUNAN HAKKIN KONUSU	10
1. Taşınır ve Taşınmaz Mallar Üzerindeki Mülkiyet Hakkı	11
2. Ticaret Şirketi Ortaklığı/Hissesi	12
3. Fikrî ve Sinaî Mülkiyet Hakları	13
4. Ticari Faaliyetin Korunması	16
a. Bir İşletmenin Faaliyetinin Devamındaki Ekonomik Yarar	16
b. Müşteri Çevresinin Ticari İşletmenin Değerine Dâhil Olması	18

c. Müşteri Çevresinin İşletmenin Gelirinden Ayrılması Sorunu.....	20
5. Alacak Hakları	21
a. Sözleşmeden Doğan Alacak Hakları	21
b. Kanundan Doğan Alacak Hakları.....	23
B. MALVARLIĞI HAKKININ TALEP EDİLEBİLİR OLMASI.....	28
1. Hakkın Kazanılmış Olması	28
a. Hakkın Mevcut Olması.....	29
b. « Meşru Beklenti » Kavramı.....	34
2. Malvarlığı Hakkının İspatı.....	43
a. Hakkın İç Hukukta Tartışmalı Olması.....	44
b. Hakkın Ulusal Hukuk Dışında Bir Temele Dayanması.....	51

İkinci Bölüm

MALVARLIĞININ KORUNMASI

A. GENEL PRENSİPLER	55
1. Üç Kural Prensibi	55
2. Müdahale Kavramı	57
3. Yasallık Prensibi.....	59
a. Hukukun Üstünlüğüne Saygı Gösterilmesi.....	59
b. Yasallık Prensibinin Normatif Yönü	62
4. Kamu Yararı.....	64
5. Orantılılık Prensibi	66
6. Uluslararası Hukukun Genel Prensipleri.....	68
B. MÜLKİYETİNDEN YOKSUN BIRAKILMA:İKİNCİ KURAL	71
1. Devletleştirme - Kamulaştırma.....	73
2. Kamulaştırmatsız Mülkiyet Kaybı	77
a. Fiili El Atma	77

---

b. Kamulaştırma Harici Hukuki Yollarla Gerçekleşen Mülkiyet Kaybı	85
3. Sosyal Politikalar Çerçevesinde Gerçekleştirilen Servet Paylaşımı	90
4. Kaybedilen Mülkiyetin Değeriyle Orantılı Tazminat	95
a. Genel Prensipler	95
b. Tazminatın Belirlenmesinde AİHM'nin Denetim Yetkisi	101
c. İstisnai Koşullarda Hiç Tazminat Ödenmemesi	109
C. MALVARLIĞININ KULLANILMASINA İLİŞKİN DÜZENLEMELER: ÜÇÜNCÜ KURAL	111
1. Taşınmazların Kullanımına Yönelik Kısıtlamalar	112
a. İmar Hukuku Düzenlemeleri	112
b. Kiracılık İlişkisinin Düzenlenmesi	121
2. İzin ve Ruhsatlar ile İlgili Kısıtlamalar	126
3. Vergi ve Benzeri Kesintiler ile Para Cezası	130
a. Vergi Toplama Konusunda Devlete Tanınan Yetki	131
b. Suçla Mücadele Kapsamında Malvarlığı Haklarına Getirilen Müdahaleler	135
D. MALVARLIĞININ KORUNMASI İLKESİNİ ZEDELEYEN GENEL MÜDAHALELER: BİRİNCİ KURAL	150
1. Ulusal Hukuka Uygun Olmayan Müdahaleler	150
a. Hakkın Doğrudan Çiğnenmesi	151
b. Ulusal Mahkeme Kararlarının İcra Edilmemesi	153
2. Malvarlığından Faydalanmayı Kısıtlayan Müdahaleler	157
3. Malvarlığının Korunması İlkesini İhlal Eden Diğer Müdahaleler	166

Üçüncü Bölüm
MALVARLIĞININ KORUNMASINA
İLİŞKİN TAMAMLAYICI UNSURLAR

A. MALVARLIĞININ KORUNMASI HAKKININ AİHS’NİN DİĞER MADDELERİYLE OLAN İLİŞKİSİ.....	173
1. Malvarlığı Haklarının AİHS’nin 6. Maddesi ile İlişkisi.....	174
a. Ulusal Hukuk Sisteminde Malvarlığının Korunmasını Sağlayacak Etkin Yargı Yolu Bulunması	175
b. Ulusal Hukuk Sisteminde Adil Yargılama Yapılmamasının Malvarlığı Hakları Üzerindeki Olumsuz Etkisi.....	179
2. Malvarlığı Haklarının AİHS’nin 13. Maddesi ile İlişkisi	181
3. Malvarlığı Haklarının AİHS’nin 14. Maddesi ile İlişkisi	184
a. Vatandaşlık Temelinde Yapılan Ayrımcılık.....	185
b. Cinsiyet Farklılığı Temelinde Yapılan Ayrımcılık	187
c. Farklı Kategoriler Yaratılarak Yapılan Ayrımcılık.....	188
B. MALVARLIĞI HAKLARININ KORUNMASINDA DEVLETİN POZİTİF YÜKÜMLÜLÜĞÜ	190
KAYNAKÇA	199